

POSTANOWIENIE

Dnia 27 września 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk

w sprawie pokrzywdzonej **M. O.**

w związku z zażaleniem pełnomocnika pokrzywdzonej na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej Toruń Centrum – Zachód w Toruniu z dnia 27 czerwca 2024 r., sygn. akt [...], o umorzeniu śledztwa,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu
w dniu 27 września 2024 r.

wniosku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy
zawartego w postanowieniu z dnia 28 sierpnia 2024 r., sygn. akt XI Kp 350/24,
o przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu,
na podstawie art. 37 § 1 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**przekazać zażalenie do rozpoznania Sądowi Rejonowemu
Gdańsk – Północ w Gdańsku.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2024 r., sygn. akt XI Kp 350/24, Sąd Rejonowy w Bydgoszczy wystąpił do Sądu Najwyższego o przekazanie w trybie art. 37 § 1 k.p.k. innemu sądowi równorzędnemu zażalenia pełnomocnika małoletniej pokrzywdzonej M. O. na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej Toruń

Centrum – Zachód w Toruniu z dnia 27 czerwca 2024 r., sygn. akt [...], o umorzeniu śledztwa. Uzasadniając inicjatywę Sąd Rejonowy wskazał na konfigurację osobową występującą w niniejszej sprawie, w której – jak wynika z treści zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 200 § 1 k.k. – osobą podejrzaną jest ustalony adwokat znany w środowisku bydgoskim, w tym sędziom tutejszych sądów, prowadzący od wielu lat praktykę adwokacką na obszarze właściwości tego Sądu, przy czym świadkiem w tym postępowaniu jest również jego ojciec – adwokat z kilkudziesięcioletnią praktyką zawodową przed sądami bydgoskimi. Zadaniem Sądu w tym układzie procesowym każde merytoryczne rozstrzygnięcie, jakie zostanie wydane w sprawie, byłoby obarczone podejrzeniem, że to uwarunkowania instytucjonalne zaważyły na jego treści, a to z kolei mogłoby u postronnych obserwatorów zrodzić przekonanie o braku bezstronności sądu. Motywując wniosek zauważono również, że m.in. wskazane wyżej okoliczności związane z osobą podejrzaną skutkowały przekazaniem sprawy, w toku postępowania przygotowawczego, z Bydgoszczy do Prokuratury Rejonowej Toruń Centrum – Zachód w Toruniu. Wreszcie zwrócono uwagę na możliwość zapoznania się z materiałami sprawy przez osoby zatrudnione w sądzie właściwym miejscowo, przy czym zarówno z uwagi na charakter sprawy jak i osoby w tej sprawie występujące jej rozstrzygnięcie będzie budziło ciekawość, co uzasadnia przypuszczenie, że faktycznie o sprawie dowie się większe grono osób, niż zazwyczaj bywa w takich sytuacjach.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Inicjatywa Sądu Rejonowego w Bydgoszczy zasługiwała na uwzględnienie.

Podtrzymując wyrażany w orzecznictwie pogląd, że sam fakt wykonywania przez określoną osobę (podejrzaną, podejrzanego, oskarżonego, pokrzywdzonego) praktyki adwokackiej przed określonym sądem nie zawsze musi prowadzić do przełamania zasady właściwości miejscowej sądu do rozpoznania sprawy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2004 r., II KO 21/04; z dnia 11 października 2005, III KO 58/05), to jednak *in concreto* należy przyjąć, że dobro wymiaru sprawiedliwości w tym wypadku wymaga takiego rozstrzygnięcia. Przesądza o tym nie tylko sama praktyka osoby podejrzejwanej o popełnienie przestępstwa przed sądem właściwym, lecz także – co sąd ten

podkreśla – intensywność kontaktów zawodowych, w tym również z innymi członkami rodziny tej osoby, także czynnymi adwokatami. W takiej sytuacji regularność kontaktów zawodowych, niezależnie od ich charakteru oraz możliwości ich wpływu na procedowanie i orzekanie – wywoływać może tak po stronie uczestników postępowania, jak i w opinii środowiska oraz opinii publicznej wątpliwości, a nawet przekonanie o niezdolności sądu właściwego do bezstronnego postępowania w tej sprawie. Faktem powszechnie wiadomym jest, że sprawy dotyczące zarzutu popełnienia przez adwokata przestępstwa i to o takim jak w tej sprawie charakterze, budzą szczególne zainteresowanie. O tym, że wątpliwości co do bezstronności sądu mogą powstać, i to nie tylko o charakterze hipotetycznym, ale też obiektywnym, świadczy również – co trafnie zauważył sąd wnioskujący – wcześniejsza decyzja procesowa o przekazaniu śledztwa przez Prokuraturę Regionalną w Gdańsku do prowadzenia Prokuraturze Rejonowej Toruń Centrum – Zachód w Toruniu, uwzględniająca w tym przedmiocie wątpliwości wyrażone przez osobę zawiadamiającą o podejrzeniu popełnienia przestępstwa (k. 7-8 akt o sygn. [...]).

W tym układzie procesowym, niezależnie od rodzaju wydanego – w ramach kontroli sądowej postępowania przygotowawczego – orzeczenia oraz przekonania Sądu Najwyższego co do zdolności Sądu Rejonowego w Bydgoszczy do obiektywnego i bezstronnego rozstrzygnięcia w przedmiocie wniesionego zażalenia, nie jest możliwe uniknięcie tak po stronie osób zainteresowanych ostatecznym rezultatem sprawy, jak i po stronie opinii publicznej, ze wszech miar realnego przypuszczenia, że o treści tego rozstrzygnięcia zadecydowały nie tylko względy merytoryczne.

Uwzględniając powyższe, w interesie wymiaru sprawiedliwości, którego dobro byłoby w tej sprawie zagrożone, konieczne stało się przekazanie zażalenia pełnomocnika pokrzywdzonej do rozpoznania sądowi spoza obszaru właściwości nie tylko Sądu Rejonowego w Bydgoszczy, lecz również Sądu Okręgowego w Bydgoszczy.

Z tych powodów postanowiono jak na wstępie.

[PGW]

[ms]

